

gemeente
BORSELE

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Formatieproces coalitievorming gemeente Borsele 2026-2030

door Cees Pille [Rhoon - 3 juni 2026]

Geachte raad,

In mijn '[Rapport van bevindingen](#)' van 7 mei 2026 heb ik geconcludeerd dat er voldoende vertrouwen bestond voor een coalitie van LPB, SGP/CU en CDA. Dat was naar aanleiding van mijn afzonderlijke gesprekken met de vijf fracties en een plenaire sessie op 5 mei 2026. Ook kwam ik tot de slotsom dat er geen brede steun bestond voor een coalitie van vier partijen.

Naar mijn oordeel lieten de gesprekken zien dat de betrokken partijen bereid waren om samen te werken op basis van bestuurlijke stabiliteit, duidelijke afspraken, zorgvuldige communicatie en wederzijds vertrouwen. Ook voor de portefeuilleverdeling en een raadsbreed akkoord zag ik voldoende basis om dit in een volgende fase verder uit te werken.

Daarom heb ik geadviseerd het formatieproces voort te zetten onder begeleiding van een formateur, met blijvende aandacht voor teamvorming, begeleiding en samenwerking. Vervolgens hebt u mij verzocht om het proces als formateur voort te zetten, met deze [opdracht](#):

- a) Het opstellen van een raadsbreed bestuursakkoord;
- b) Het voorstellen van de kandidaten voor de posities van wethouder en het laten uitvoeren van een risicoanalyse integriteit;
- c) Een portefeuilleverdeling.

In de sessie van 5 mei 2026 was al een eerste aanzet gegeven voor onderdeel c, de portefeuilleverdeling. Ook waren de kandidaat-wethouders (onderdeel b) toen al in beeld. Het raadsbreed akkoord was voorzien nadat de onderdelen b en c waren afgerond.

Vervolgens zijn de drie partijen op 11 en 18 mei 2026 bijeengekomen. Daarbij lag de nadruk vooral op de portefeuilleverdeling. De partijen hebben gezamenlijk besloten om het formatieproces voortvarend op te

pakken en eerst, zonder mijn aanwezigheid, bijeen te komen met ondersteuning vanuit de ambtelijke organisatie.

Hierna volgt een korte uiteenzetting van deze twee sessies.

1. **SESSIE 11 MEI 2026**

Tijdens de sessie van 11 mei 2026 is gesproken over de portefeuilleverdeling en de wens om toe te werken naar een nieuwe, indeling met (zes) integrale opgaven. Daarbij is vastgesteld dat de huidige verdeling niet langer aansluit op de huidige en toekomstige opgaven. Afgesproken is om eerst een zo definitief mogelijk concept van de portefeuilleverdeling uit te werken, dit desgewenst met de fracties te bespreken en vervolgens op 18 mei 2026 opnieuw bijeen te komen. Het doel was om op 29 mei 2026 een definitief voorstel met mij te kunnen bespreken, gevolgd door behandeling van het raadsbreed akkoord. Verder is toegelicht dat integrale opgaven meer ruimte geven om verschillende onderwerpen en verantwoordelijkheden met elkaar te verbinden. Ook is besproken hoe dit zich verhoudt tot participatie, de rol van de dorpen daarin en de samenhang met het raadsbreed akkoord.

2. **SESSIE 18 MEI 2026**

Op 18 mei 2026 werd een vervolg gegeven aan de bespreking van de portefeuilleverdeling. Ter voorbereiding op deze sessie had de LPB een brief aan de andere twee partijen gestuurd. Daarin vroeg de partij om heroverweging van de portefeuilleverdeling. Daarbij stelde de LPB voor om Financiën zonder sociaal domein toe te kennen en Maatschappelijke Voorzieningen om te vormen tot een bredere Leefbaarheidsvisie.

Binnen de LPB leefde het gevoel dat de partij na de eerste sessie onvoldoende sturing had binnen de bedachte portefeuilleverdeling; er was behoefte aan een meer strategische, dorpsgerichte aanpak. Daarbij zou de opgave Maatschappelijke Voorzieningen verbreed kunnen worden

naar een integrale Leefbaarheidsvisie inclusief dorpsvisies/ participatie. Over dat laatste ontstond consensus en daarnaast werd de integrale opgave Sloerand ook ondergebracht bij de LPB vanwege de koppeling met die Leefbaarheidsvisie. Er werd afgesproken dat de LPB op 22 mei 2026 uitsluitel zou geven over het vervolg. Op 22 mei 2026 deelde de LPB mee dat zij zich had beraden op haar positie binnen de formatiebesprekingen en had besloten een tijdelijke time-out in te lassen. Tussentijds, op 20 mei 2026, stuurden SGP/CU en CDA een brief aan de LPB.

3. SESSIE 29 MEI 2026

Dat heeft ertoe geleid dat we op 29 mei 2026 opnieuw zijn bijeengekomen met de vertegenwoordigers van LPB, SGP/CU en CDA om tot een definitieve portefeuillevverdeling te komen. Vooraf was benadrukt dat de vertegenwoordigers mandaat moesten hebben om de onderhandelingen aan te gaan. Op de agenda stonden, naast een terugblik op de eerdere sessies, ook de weging van de portefeuilles en het vervolgtraject met een integriteitsonderzoek en het raadsbreed akkoord.

Daarbij heb ik aangegeven dat het te betreuren zou zijn als het proces zou vastlopen op de uiteindelijke portefeuillevverdeling, terwijl inhoudelijk en onderling al overeenstemming bestaat.

In de terugblik gaf SGP/CU aan dat dit formatieproces anders verliep dan eerdere trajecten, waarin sneller overeenstemming werd bereikt over portefeuillevverdeling en inhoud. Ook vond de fractie de oplegbrief van de LPB moeilijk te rijmen met de positieve indruk uit de eerdere gesprekken. Het CDA gaf aan dat de gesprekken goed verliepen, maar dat sneller overeenstemming was verwacht die ook gebruikt had kunnen worden voor het raadsbrede akkoord. De LPB gaf aan dat de dialoog, sfeer en toon goed waren, maar dat voor de partij vooral Financiën als hoofdportefeuille belangrijk was.

Ter vergadering heb ik een overzicht gedeeld waarin de portefeuillevverdeling op hoofdlijnen was gewogen aan de hand van vijf factoren: 1) budget; 2) zichtbaarheid/profilering; 3) bestuurlijke impact; 4) tijdsinvestering; en 5) ambtelijke inzet. Het overzicht was opgesteld door de ambtelijke organisatie en bood, ondanks de onvermijdelijke subjectiviteit, een bruikbaar houvast voor de onderlinge verhouding tussen de portefeuilles.

Na diverse beraadslagingen, zowel op inhoudelijk als procesmatig vlak en diverse schorsingen hadden de partijen overeenstemming bereikt over de portefeuillevverdeling.

Bij de bespreking van het vervolgtraject gaf de LPB aan dat de kandidaat-wethouder zich om moverende redenen terugtrok. Dit moment vond plaats net nadat er euforie was over het bereikte concept-akkoord. Door dit moment, maar ook omdat die middag op basis van vertrouwen en samenwerking tussen (met name) de kandidaat-wethouders was onderhandeld, leidde dit bij de andere partijen tot onbegrip en verbijstering. Het overleg eindigde met de constatering dat de situatie tot een vertrouwensbreuk, vertraging en onzekerheid leidde. Ik kon niet anders dan deze vergadering met een 'time-out' beëindigen.

4. VERVOLG

In de dagen na 29 mei 2026 heb ik contact gehad met de vertegenwoordigers van de drie fracties. Daarbij heeft de LPB aangegeven zich terdege bewust te zijn van de schade die zij het formatieproces heeft berekend. Men had nog gehoopt dit in een nadere sessie toe te lichten, om uit te leggen hoe het proces zich binnen de LPB heeft ontwikkeld, hoewel men begrijpt dat daarmee veel wordt gevraagd van de beoogde coalitiepartners. Zowel SGP/CU als CDA hebben aangegeven dat de LPB zichzelf met deze actie buitenspel heeft gezet.

Ik vind het spijtig dat ik deze opdracht niet tot een succesvol einde heb kunnen brengen. Ik voelde de afgelopen weken dat partijen echt en oprecht wilden samenwerken. Desondanks hoop ik nog een rol te kunnen spelen in het vervolg, hoe dat er ook uit gaat zien. Ik wil Henri Grim bedanken voor de begeleiding en de gemeentesecretaris voor de ambtelijke ondersteuning in de voorfase.

Cees Pille,
Formateur gemeente Borsele

BIJLAGE

Opdracht voor de formateur

Op basis van het rapport van bevindingen van de informateur de heer Cees Pille van d.d. 7 mei 2026, zetten we de stap naar de volgende fase, de formatiefase, waarin:

- De partijen LPB, SGP/CU en CDA een meerderheidscoalitie vormen, waarbij zij samen een raadsbreed bestuursakkoord opstellen, een portefeuillevverdeling bepalen en kandidaat-wethouders voordragen.

Doel formatie

Doel van de formatiefase is:

- Het opstellen van een raadsbreed bestuursakkoord;
- het voorstellen van de kandidaten voor de posities van wethouder en het laten uitvoeren van een risicoanalyse integriteit;
- een portefeuillevverdeling.

Voordracht informateur

De partijen hebben de heer Cees Pille bereid gevonden om deze eindfase als formateur aan te sturen.

Werkwijze

- De formateur stelt de werkwijze en planning vast in overleg met de gesprekspartners (zie bijlage 1);
- De bestuursadviseur, de heer Grim, neemt de ondersteuning van de formatie op zich en coördineert de afstemming met de ambtelijke organisatie in samenspraak met de gemeentesecretaris, de heer Jansen;

- De raad ontvangt na afloop documenten die bij de formatie zijn gebruikt;
- De burgemeester krijgt, op basis van de wettelijke grondslag hiervoor, gelegenheid om een reactie te geven op het concept- raadsbrede bestuursakkoord, deze reactie wordt in afschrift verzonden aan de raad;
- Kandidaat-wethouders doorlopen, onder verantwoordelijkheid van de burgemeester, voorafgaand aan hun voordracht een risicoanalyse integriteit;
- De formateur brengt een openbaar, schriftelijk verslag uit van het doorlopen proces en legt hierover verantwoording af aan de gemeenteraad.

Planning

Uitgangspunt is om in de besluitvormende raadsvergadering van 18 juni 2026 het raadsbrede bestuursakkoord vast te stellen en een nieuw college te installeren.